

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget om skat

Taler

Nikolai Frederik Severin Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

21. februar 1850

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

1. behandling af lovudkast om Ophævelse af fl. ældre Skatter m.v.

- 1 Allerede da forleden Dag den ærede 9de kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Fenger) holdt sin udmærkede Jomfrutale, som tiltrak sig hele Husets Opmærksomhed, og naturligviis ogsaa min, da kunde jeg imellem det Meget, jeg fandt at billige deri, dog allermindst billige den Glæthed, hvormed Talen gled over det store, det
- 5 vigtige Spørgsmaal, om Skattebyrden i Danmark; alt da stod det klart for mig, hvad jeg idag igjen er bleven mindet om, baade ved den foreliggende Lov og ved de Taler, jeg har hørt. Denne Fordeling efter Folketallet, denne Beregning over hvad et Land kan bære efter en Beregning om, hvormeget der vilde komme paa hver Krop i Landet, dersom hver Krop betalte ligemeget, er aldeles forkastelig.
- 10 Da hiint er saa langt fra at være Tilfældet, at der ere mange Kroppe, som, langt fra at betale Noget, meget mere ovenikjøbet maae underholdes, og altsaa falde til Byrde for dem, som virkelig betale Skatten, og, med hensyn til hvad der i den foreliggende Lov, hvad der hentydes paa, at Folketællingen skal lægges til
- 15 Grad, hvad enten det gjælder en enkelt Stat eller det gjælder den hele Afgift, som gaaer til States Fornødenheder, da maa jeg erklære, at jeg troer ikke, der kan indvendes det Allermindste derimod, at den er aldeles forkastelig.

- Jeg vil forresten ikke her indlade mig dybt paa, hvad der maa blive Tilfældet,
- 20 dersom virkelig Skattebyrderne hos os saavel som andetsteds skulle lattes. Jeg vil ikke gaae ind derpaa, men blot ligesom i Forbigaaende bemærke, at vi kunne i den Henseende aldrig komme til nogen rigtig Slutning, dersom vi ikke gaae ud fra at betragte de Afgifter, der som Følge af Loven skulle udredes, betragte dem som den paahvilende Byrde, uden Hensyn paa, enten den er bleven kaldet Stat
- 25 eller ikke. Jeg mener fremdeles, at, idet vi kunne vente snart en Lov forelagt om Hartkornets Egalisering, da, forsaavidt jeg forstaaer dette, rigtignok fremmede, halvt tyske, halvt franske Ord, saa skjønner jeg ikke rettere, end at

30 Hartkornerts Egalisering, den er allerede i en Grad tilstede, som vi maae kalde
meget for stor. Det er nemlig, hvad den Taler, som nys satte sig, anmærkede
med den fuldeste Ret, virkelig Tilfældet, at en Tønde Hartkorn midt i Lolland
og 1 Tønde Hartkorn paa de skarpeste Egne i Jylland, svare eens Skat, og ere dog
saa forskjellige, at det er umuligt, at man noget Øieblik kan tænke, at de kunne
bære den samme Byrde. Der er da, naar man først faaer et Overblik over hvad
35 der maa udredes, hvad der virkelig udredes og hvad det Offentlige trænger til,
vistnok ingen anden rigtig Maade at fordele det paa, end at man bestemmer
derefter, hvor stor en Deel af hver Indtægt der maa tages i Beslag. Da først kan
der komme nogen Ligelighed, og jeg maa ved den Leilighed gjøre opmærksom
paa, at – man kalde det Skat, man kalde det Afgift, man kalde det for mig hvad
40 man vil – det er vist, at der er en 10 pCt.s Afgift af Næring paa al den hidtil
saakaldte upriviligerede Jord. Jeg kalder ikke nogen Fordeling af Skatter ligelig
eller retfærdig og billig, før der kommer til at hvile paa enhver anden
Næringsvei, eller paa den samme Næringsvei stillet under gunstigere Forhold
forresten, en ligedan Indtægtsafgift.

45

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

50

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-om-lovudkast-om-ophaevelse-af-fl-aeldre-skatter-m-v>

55

60

65